

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **V.**, proti povinnému: **M.**, **o vymoženie 9 665,30 eur s príslušenstvom**, v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 48Er/378/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2012 č. k. 15CoE/149/2011-30 a uzneseniu Okresného súdu Košice II z 21. októbra 2011 č. k. 48Er/378/07-10 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 19. januára 2012 č. k. 15CoE/149/2011-30 a uznesenie Okresného súdu Košice II z 21. októbra 2011 č. k. 48Er/378/07-10 v časti výroku o trovách exekúcie **z r u š u j e a** vec **v r a c i a** Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II uznesením z 21. októbra 2011 č. k. 48Er/378/07-10 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, exekúciu zastavil a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Rozhodol tak po tom ako z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Košice I, oddiel: Sro, vložka číslo: X. súd zistil, že povinný bol ku dňu 10. 9. 2008 vymazaný

z obchodného registra. Na základe uvedených skutočností súd exekúciu vedenú proti povinnému vyhlásil za neprípustnú a podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zastavil, pretože povinný výmazom z obchodného registra stratil hmotnoprávnu spôsobilosť na práva a povinnosti a zároveň aj spôsobilosť byť účastníkom konania podľa § 19 O. s. p., čo je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. O trovách exekúcie súd prvého stupňa rozhodol tak, že súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal, pretože oprávnený zastavenie exekúcie v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku procesne nezavinil.

Na odvolanie súdneho exekútora Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, uznesením z 19. januára 2012 č. k. 15CoE/149/2011-30 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa. Odvolaciu námietku súdneho exekútora, že na danú situáciu možno analogicky aplikovať ust. § 57 ods. 1 písm. h/ v spojení s ust. § 203 ods. 2 Exekučného poriadku označil odvolací súd za nedôvodnú. Dodal, že dotknuté ustanovenie upravuje podmienky, za ktorých možno uložiť oprávnenému náhradu trov exekúcie v prípade, keď exekúcia bola zastavená z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, o ktorý prípad sa však nejedná. Za irelevantné označil odvolací súd aj odvolávanie sa súdneho exekútora na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď poukazované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa týka smrti povinnej ako fyzickej osoby, pričom v danom prípade bol povinný právnickou osobou, ktorá zanikla bez právneho nástupcu. Odvolací súd tiež dodal, že zánik povinného výmazom z obchodného registra nemožno považovať ani za procesné zavinenie. Uviedol, že z postupu vyplývajúceho zo spisu nevyplýva žiaden relevantný dôvod na prijatie záveru o procesnom zavinení oprávneného na zastavení exekúcie, nakoľko návrh oprávneného na vykonanie exekúcie bol podaný dňa 21. 02. 2007 a povinný bol vymazaný z obchodného registra ex offa dňa 10. 09. 2008. Z uvedeného vyplýva, že oprávnený ani pri vynaložení náležitej opatrnosti nemohol predvídať dôvod zastavenia exekúcie. Nepriznanie náhrady trov zastavenej exekúcie podľa odvolacieho súdu predstavuje iba ďalšiu možnosť súdu, ktorá je v súlade so zákonom a neprieči sa účelu tohto ustanovenia.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na základe podnetu súdneho exekútora napadol uznesenie odvolacieho súdu a tiež prvostupňového súdu v časti výroku o náhrade trov exekúcie (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“) mimoriadnym dovolaním, v ktorom vyslovil názor, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods.1 písm. c/ O. s. p.). Podľa generálneho prokurátora napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon v ustanovení § 1, § 2 a § 3 O. s. p. ako i v ustanovení § 57 ods. 1 písm. g/, písm. h/, § 196, § 200 ods.1 a § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku a podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než mimoriadnym dovolaním.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor poukázal na zistenia súdov nižšieho stupňa, že povinný bol ku dňu 10. septembra 2008 vymazaný z obchodného registra z dôvodu rozhodnutia súdu o zrušení obchodnej spoločnosti bez likvidácie podľa § 68 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka z dôvodov v zmysle § 68 ods. 6 citovaného zákona. Predpokladom takéhoto rozhodnutia bol nedostatok majetku dlžníka, a preto bol povinný ex offo vymazaný z obchodného registra bez likvidácie v dôsledku čoho stratil aj spôsobilosť na právne úkony.

Podľa generálneho prokurátora napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.), pretože na základe uvedených okolností exekučné konanie malo byť správne zastavené z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a nie preto, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku). S poukazom na ust. § 203 ods. 2 Exekučného poriadku mala byť oprávnenému správne uložená povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie. Z týchto dôvodov žiada generálny prokurátor rozhodnutia nižších súdov v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Košice II na ďalšie konanie.

Oprávnený vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že napadnuté uznesenia sú vecne správne, v súlade so zákonom. Uviedol, že povinný stratil spôsobilosť mať práva a povinnosti, a teda aj spôsobilosť byť účastníkom konania, a preto nemôže mať ani vlastnícke práva k majetku. Skutočnosť, že zániku povinného predchádzalo zrušenie bez likvidácie, nie je dôvodom na zastavenie exekúcie pre nemajetnosť. Zastáva preto názor, že po zániku povinného už nemožno exekúciu zastaviť s odkazom na ust. § 57 ods.1 písm. h/

Exekučného poriadku. Z uvedených dôvodov oprávnený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol ako nedôvodné.

Súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas (§ 243g O. s. p.) za súčasného splnenia podmienok na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243h O. s. p., preskúmal napadnuté rozhodnutia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.) v rozsahu napadnutom generálnym prokurátorom a ním uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namieta, že napadnuté uznesenia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p), pretože súdy nevenovali dostatočnú pozornosť okolnostiam výmazu povinného z obchodného registra, ktorá skutočnosť je rozhodujúca pre určenie dôvodu zastavenia exekúcie v zmysle § 57 Exekučného poriadku a pre následné rozhodnutie o trovách exekúcie.

Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl pri aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku súd exekúciu zastaví, ak a/ sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným, b/ rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným, c/ zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie, d/ exekúcia postihuje veci alebo práva, ktoré sú vylúčené z exekúcie alebo nepodliehajú exekúcii podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona, e/ bolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťať exekúciu (§ 55), f/ po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané, g/ exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, h/ majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, i/ oprávnený

nezaplatí súdny poplatok za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, j/ pri exekúcii predajom zálohu zaniklo záložné právo a oprávnený bol záložným veriteľom.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Náklady podľa § 196 uhrádza povinný (§ 197 ods. 1 Exekučného poriadku).

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takom prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku).

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa exekúciu, ktorú vyhlásil za neprípustnú, zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku po zistení, že v priebehu exekučného konania povinný, ktorý je právnickou osobou, zanikol bez právneho nástupcu. Súd prvého stupňa takto postupoval bez bližšieho oboznámenia sa (napríklad na základe skutočností vyplývajúcich zo spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 31Cbr/24/2006) s konkrétnym dôvodom, ktorý v konečnom dôsledku viedol k ex offo výmazu povinného z obchodného registra. Išlo pritom o okolnosť významnú nielen z hľadiska aplikácie toho – ktorého ustanovenia Exekučného poriadku upravujúceho dôvod zastavenia exekúcie, ale tiež z hľadiska rozhodnutia o trovách exekúcie. Ak totiž dôvod zastavenia exekúcie spočíva v dôvode uvedenom v § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, o trovách exekúcie treba rozhodnúť podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku; v takom prípade hradí trovy exekúcie oprávnený (porovnaj tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3MCdo/4/2012 a sp. zn. 3MCdo/5/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že ak bol povinný zrušený bez likvidácie z dôvodu, že nemá obchodný majetok, ktorý by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, malo byť správne aplikované ustanovenie § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie a nie ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, aplikácia ktorého je na mieste v prípade existencie iného dôvodu, pre ktorý nemožno exekúciu vykonať. Závery súdov nižších stupňov, ktorými ustálili dôvod zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, bez bližšieho oboznámenia sa s dôvodmi vedúcimi k vymazaniu povinného z obchodného registra, treba za súčasného stavu veci považovať za predčasné. Z toho istého dôvodu je predčasné (a teda vecne nesprávne) aj ich rozhodnutie o trovách exekúcie.

Keďže súdy nižších stupňov založili svoje rozhodnutie na právnom závere, ktorý za daného stavu nemožno považovať za správny, zrušil najvyšší súd uznesenie odvolacieho súdu a tiež uznesenie súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách exekúcie a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Košice II. na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 O. s. p., § 243b ods. 4 veta za bodkočiarkou v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 27. februára 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová